

Vergaderjaar 2020–2021

32 317

JBZ-Raad

Nr. 663

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 december 2020

Hierbij bieden wij u de geannoteerde agenda aan van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken op 14 december 2020 via videoconferentie.

De Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zijn voornemens deel te nemen aan deze JBZ-Raad.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol

Geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 14 december 2020

I. Binnenlandse Zaken, Asiel en Migratie

1. Verordening ter voorkoming van de verspreiding van online terroristische inhoud

= Informatie over het voorlopige akkoord

Het Duitse voorzitterschap geeft het dossier Verordening ter voorkoming van de verspreiding van online terroristische inhoud prioriteit en streeft er naar de onderhandelingen met de Commissie en het EP nog dit jaar af te ronden. Het kabinet heeft zich in lijn met de motie van de leden Nispen en Van Torenburg (Kamerstuk 22 112, nr. 2724) kritisch opgesteld, onder andere ten opzichte van het ontbreken van een rechtsmiddel in de ontvangende lidstaat bij grensoverschrijdende verwijderbevelen. De positie van het EP sluit aan bij de Nederlandse bezwaren. Thans tracht het voorzitterschap een compromis te bereiken met het EP rondom de positie van de lidstaat waar de hosting serviceprovider is gevestigd met het oog op snelle afronding van de onderhandelingen, al is het op dit moment nog onzeker of dit vóór deze JBZ-Raad zal lukken.

2. Nieuw Migratie- en Asielpact

= beleidsdebat

Er wordt een debat voorzien op hoofdlijnen over de asiel- en migratievoorstellen van de Commissie van 23 september jl. Bij het opstellen van deze Geannoteerde Agenda was voor dit agendapunt nog geen document beschikbaar.

Dit debat zal een vervolg zijn op de eerdere discussies over deze nieuwe asiel- en migratievoorstellen. Het Duitse voorzitterschap heeft eerder aangegeven tijdens deze JBZ-Raad te willen komen tot politieke overeenstemming over de uitgangspunten voor het nieuwe Europese asiel en migratiebeleid op basis van de Commissievoorstellen. Gezien het verloop van de discussie tijdens de eerdere bijeenkomsten, heeft het Duitse voorzitterschap aangegeven zich waarschijnlijk te zullen beperken tot een voortgangsrapportage. De beoogde politieke overeenstemming acht het Voorzitterschap tijdens deze JBZ-Raad niet meer haalbaar. Voor het krachtenveld verwijst het kabinet korthedshalve naar het verslag van de JBZ-raad van 13 november jl.¹.

Het standpunt van het kabinet is eveneens eerder met uw Kamer gedeeld. De inbreng van het kabinet zal zijn gebaseerd op de standpunten zoals verwoord in de BNC-fiches.² Daarbij houdt het kabinet uiteraard rekening met het behandelvoorbehoud dat uw Kamer bij enkele voorstellen heeft geplaatst.

3. Samenwerking met partners m.b.t. effectieve terugkeer en migratiemanagement

= Uitwisseling van standpunten

Over de beoogde insteek bij dit agendapunt heeft bij het opstellen van deze geannoteerde agenda het voorzitterschap nog geen document beschikbaar gesteld. Over het belang van de externe dimensie en de noodzaak om effectieve, brede partnerschappen aan te gaan met belangrijke landen van herkomst, opvang en transit bestaat brede

¹ Kamerstuk 32 317, nr. 660.

² Kamerstuk 22 112, nrs. 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964.

overeenstemming tussen lidstaten, zo bleek bij de JBZ-Raad van 13 november jl.³ Naar verwachting zal de Commissie werken aan het uitwerken van de rol van de terugkeercoördinator, een strategie voor vrijwillige terugkeer en re-integratie en plannen om de samenwerking met derde landen te verbeteren. Ook de samenwerking tussen EU-instellingen en lidstaten dient te worden verbeterd. Ten aanzien van dit laatste wordt genoemd dat (elementen van) het EU-beleid ten aanzien van terugkeer kan voortbouwen op de expertise van bepaalde Lidstaten. Zoals toegelicht in het BNC-fiche behorend bij de Algemene Mededeling van de Commissie d.d. 23 september jl.⁴, pleit het kabinet al langer voor brede partnerschappen met derde landen conform een geïntegreerde benadering met een gecoördineerde inzet van middelen over de volle breedte van het instrumentarium. Het kabinet verwelkomt de extra inspanningen om terugkeer te verbeteren en de inzet van de EU-visumcode daarbij.

4. Implementatie van interoperabiliteit

= Uitwisseling van standpunten

De Commissie zal de JBZ-Raad informeren over de laatste stand van zaken betreffende de implementatie van de verordeningen voor de versterking van de interoperabiliteit van centrale EU-informatiesystemen op het terrein van migratie, grensbeheer en veiligheid. De Commissie zal naar verwachting aangeven dat, op basis van de voortgang bij de lidstaten, het inreis- en uitreisstelsel (EES) medio mei 2022 in werking kan treden en dat de huidige planning om het gehele stelsel van interoperabiliteitscomponenten eind 2023 te implementeren gehandhaafd blijft.

Het Duitse voorzitterschap vraagt de lidstaten om tijdens de JBZ-Raad in te stemmen met deze gewijzigde planning en te bevestigen dat alle noodzakelijke voorbereidingen zullen worden getroffen.⁵ Mede gezien de recente incidenten in Frankrijk en Oostenrijk zal er bij de lidstaten brede steun zijn om het stelsel aan interoperabiliteitsvoorzieningen zo snel mogelijk te implementeren. Ook het kabinet heeft in haar reactie op deze aanslagen de noodzaak om de bewaking van de buitengrenzen van het Schengengebied te versterken benadrukt. Het kabinet hecht in dit kader groot belang aan de implementatie van de (nieuwe) Europese informatie-systemen op het gebied van grenzen en veiligheid, waaronder het EES, het Europees reisinformatie en -autorisatiesysteem (ETIAS) en het aangepaste Schengen Informatie Systeem (SIS). Het kabinet tekent daarbij wel aan dat de integrale planning bijna geen ruimte meer biedt voor onvoorziene omstandigheden en verwelkomt daarom blijvende aandacht voor dit onderwerp op Raadsniveau.

5. Raadsconclusies inzake interne veiligheid en het Europees Politie Partnerschap

= Uitwisseling van standpunten / aannames

Tijdens de JBZ-Raad wordt een uitwisseling voorzien van standpunten aangaande interne veiligheid in relatie tot de voorliggende Raadsconclusies inzake Interne Veiligheid en het Europees Politie Partnerschap. Hiertoe zal een discussiepaper worden voorbereid door het Duits voorzitterschap dat nog niet beschikbaar is. De Raadsconclusies⁶, die worden aangenomen via schriftelijke procedure parallel aan deze

³ Kamerstuk 32 317, nr. 660.

⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 2955.

⁵ ST 12779/20.

⁶ ST 13083/20 (versie dd. 24 november 2020).

informele Raad, worden tevens ter aanvaarding aan de JBZ-Raad voorgelegd.

Het Duits voorzitterschap heeft de Raadsconclusies inzake Interne Veiligheid en het Europees Politie Partnerschap opgesteld om de raadsposities op onderdelen van de Veiligheidsuniestrategie samen te brengen. De voorliggende Raadsconclusies bouwen voort op eerdere discussies in de JBZ-Raad over interne veiligheid en het Europees Politiepartnerschap. Zo zien de Raadsconclusies onder andere op de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking van rechtshandhavingsautoriteiten, samenwerking met derde landen en versterking van de informatie-uitwisseling inclusief de volledige implementatie en het gebruik van informatiesystemen. Ook wordt de rol en noodzakelijke inzet van EU agentschappen zoals Europol, Eurojust, Frontex, eu-LISA en Cepol beklemtoond. Daarnaast wordt stilgestaan bij het gebruik van innovaties, waaronder kunstmatige intelligentie, voor veiligheidsdoeleinden, het vinden van een gebalanceerde oplossing voor het omgaan met encryptie en dataretentie in het veiligheidsdomein. Ook wordt ingegaan op de aanpak van drugshandel, seksueel kindermisbruik, mensenhandel, illegale vuurwapenhandel en de bestrijding van terrorisme, gewelddadig extremisme en haatzaaien. Tevens zijn als bijlagen Raadsconclusies over grensoverschrijdende politiesamenwerking en Raadsconclusies over individuen die een specifieke dreiging vormen (de zogeheten *gefährders*) opgenomen.

Het kabinet kan zich vinden in de voorlopige versie van de Raadsconclusies. Deze bevatten belangrijke onderwerpen voor de samenwerking op het gebied van interne veiligheid voor de komende vijf jaar. Het kabinet onderschrijft het belang van goede en effectieve samenwerking van de rechtshandhavingsautoriteiten als een vereiste voor vrijheid en veiligheid binnen de EU. Andere belangrijke punten voor het kabinet zijn brede beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardige informatie van lidstaten via EU-systemen en -kanalen, versterking van beveiligde communicatie voor operationele doeleinden, versterking van de taakuitoefening door rechtshandhaving in het digitale domein inclusief het op een gebalanceerde wijze om kunnen gaan met encryptie en dataretentie, effectieve en met waarborgen omklede toepassing van AI en volwaardige implementatie van bestaande regelgeving. Er dient sprake te zijn van een multidisciplinaire aanpak van drugshandel, mensenhandel en seksueel kindermisbruik gericht op preventieve en repressieve maatregelen met oog voor fundamentele rechten. Ook wat betreft de *gefährders* verwelkomt het kabinet het initiatief om informatie-uitwisseling te versterken. Het kabinet onderschrijft het belang van de rol van Europol, alsmede agentschappen als eu-LISA, Frontex, Cepol en Eurojust, bij de ondersteuning aan de lidstaten.

Naar verwachting kunnen alle lidstaten deze omvattende Raadsconclusies ondersteunen.

6. Overige onderwerpen

a. EU-Westelijke Balkan ministerieel forum over Justitie en Binnenlandse Zaken (22 oktober 2020)

= Informatie van het voorzitterschap

Naar verwachting zal het voorzitterschap de JBZ-Raad informeren over de het EU-Westelijke Balkan ministerieel forum inzake Justitie en Binnenlandse Zaken dat op 22 oktober 2020 per videoconferentie heeft plaatsgevonden. Het forum is een jaarlijkse bijeenkomst van het voorzitterschap (en van haar voorganger en opvolger), de Europese Commissie en de

vertegenwoordigers (ministers van Justitie en/of Binnenlandse Zaken) van de kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan waarin zij inzicht geven in hervormingen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken in het kader van het EU-toetredingsproces. Het betreft een informatiepunt. Er wordt geen discussie voorzien.

b. Werkprogramma van het inkomend voorzitterschap

= informatie van Portugal

Het kabinet zal de presentatie van het inkomend Portugees voorzitterschap aanhoren.

II. Gemengd comité

7. Implementatie van interoperabiliteit

= Uitwisseling van standpunten

Zie boven.